

Datganiad Cyfrifon
Blwyddyn wedi Diweddu
31 Mawrth 2015

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

DATGANIADAU ARIANNOL BLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Cynnwys	Tudalen
Aelodau'r Bwrdd ac Ymgynghorwyr Proffesiynol	1
Adroddiad y Bwrdd	2 – 13
Adroddiad yr Archwiliwr Annibynnol	14 – 15
Cyfrif Incwm a Gwariant	16
Datganiad o Gyfanswm Gwargedion neu Ddiffygion Cydnabyddedig	17
Mantolen	18
Datganiad Llif Arian	19 -20
Nodiadau i'r Datganiad Ariannol	21 – 36

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

AELODAU'R BWRDD A CYNGHORWYR PROFFESIYNOL

AELODAU'R BWRDD

Claire Russell Griffiths (Cadeirydd)
Medwyn Hughes (Is-Gadeirydd) (Penodwyd - Hydref 2014)
Margaret Bracegirdle
John Glyn Jones (Ymadawedig – Mai 2015)
Brian Jones (Ymddiswyddodd - Awst 2014)
Anne Lloyd-Jones
Sharon Warnes (Penodwyd - Mehefin 2014, Ymddiswyddodd - Chwefror 2015)
Michael Sol Owen
Stephen Churchman (Penodwyd – Tachwedd 2014)
Sian Gwenllian (Penodwyd – Gorffennaf 2014, Ymddiswyddodd - Medi 2014)
John Wyn Williams (Penodwyd – Chwefror 2015)
Nerys Williams
Arwel Jones (Ymddiswyddodd – Medi 2014)
David Halsall
Anne Foote
Ioan Thomas (Penodwyd - Ionawr 2015, Ymddiswyddodd - Ionawr 2015)

Ysgrifennydd a Swyddfa Gofrestredig

Rhys Evans
Uned 6 & 7,
Llys Castan, Parc Menai,
Bangor, Gwynedd
LL57 4FH

Swyddogion Gweithredol

Ffrancon Williams – Prif Weithredwr
Mick Butler – Cyfarwyddwr Asedau a Buddsoddiadau (Ymddiswyddodd – Rhagfyr 2014)
Paul McGrady – Cyfarwyddwr Adnoddau (Cychwynodd – Mehefin 2015)
Ian Atkinson – Cyfarwyddwr Asedau ac Isadeiledd (Cychwynodd – Mehefin 2015)

Archwiliwr Allanol

Beever and Struthers
St George's House,
215-219 Chester Road,
Manceinion M15 4JE

Cyfreithwyr

Trowers & Hamlins
Sceptre Court,
40 Tower Hill,
Llundain EC3N 4DX

Bancwyr

Barclays Bank plc
3rd Floor,
Windsor Court,
3 Windsor Place,
Caerdydd
CF10 3ZL

Arianwyr

Barclays Bank plc
3rd Floor,
Windsor Court,
3 Windsor Place,
Caerdydd
CF10 3ZL

Ymgynghorwyr Ariannol

Sector Treasury Services Cyf
The Registry,
34 Beckenham Road,
Beckenham
BR3 4TU

Mae Cartrefi Cymunedol Gwynedd Cyfyngedig yn Gymdeithas Cydweithredol a Budd Cymunedol wedi ei gofrestru a rheolau elusennol, rhif Cymdeithas Cydweithredol a Budd Cymunedol:30776R. Rhif Landlord Cofrestredig Cymdeithasol L152

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Adroddiad y Bwrdd

Blwyddyn 01 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2015

Mae Bwrdd Rheoli Cartrefi Cymunedol Gwynedd Cyf yn cyflwyno'r adroddiad hwn a'r datganiadau ariannol sydd wedi eu harchwilio ar gyfer y flwyddyn 1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2015.

Yn yr adroddiad a'r Datganiadau Ariannol mae 'CCG' neu 'Sefydliad' wedi ei ddefnyddio i gyfeirio at Cartrefi Cymunedol Gwynedd Cyf.

Prif Weithgareddau

Cymdeithas Dai Trosglwyddiad Stoc ar Raddfa Fawr yw CCG wedi ei ffurfio yn Ebrill 2010 yn dilyn trosglwyddo tua 6,300 o gartrefi o Cyngor Gwynedd. Mae CCG yn Gymdeithas Gydweithredol a Budd Cymunedol wedi ei chofrestru gyda rheolau elusennol. Mae CCG yn Landlord Cymdeithasol Cofrestredig a chaiff ei reoleiddio gan Lywodraeth Cymru.

Prif bwrpas CCG yw darparu tai rhent fforddiadwy yng Ngwynedd i'r rhai sydd angen tai.

Ar y 31 Mawrth 2015 roedd gan CCG 6,265 eiddo ar draws Gwynedd gyda'r mwyafrif o'r rhain wedi eu lleoli yn ardal Arfon.

Er bod rhan helaeth o stoc CCG wedi ei leoli yn bennaf yn ninas Bangor a threfi mawr fel Caernarfon, Pwllheli, Blaenau Ffestiniog, Dolgellau, Bala a Thywyn mae nifer o'r eiddo wedi eu lleadaenu ar draws y Sir mewn pentrefi ac ardaloedd gwledig.

O fewn y stoc mae yna tua 400 o gartrefi wedi eu dynodi fel Tai Gwarchod ar gyfer tenantiaid hŷn ac ar gyfer tenantiaid sy'n byw mewn eiddo o'r fath, cyflogir wardeniaid i sicrhau y gall tenantiaid fwynhau bod yn annibynnol.

Yn ystod y pum mlynedd gyntaf o weithredu, bu i CCG flaenoriaethu cyflawni addewidion a wnaed i denantiaid yn y Ddogfen Gynnig wrth drosglwyddo a gyda phum mlynedd wedi mynd heibio ers trosglwyddo, yn ystod 2014/15 ymdrechwyd i gwblhau'r addewidion. Cwblhawyd y rhan helaeth ohonynt erbyn diwedd Mawrth. Roedd y brif egwyddor o adnewyddu ein cartrefi i Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC) erbyn 2015 ar y trywydd iawn i gael ei gyflawni gyda cham olaf y rhaglen i fod i gael ei chwblhau erbyn Medi 2015.

Amcanion a strategaethau

Yn ystod y flwyddyn ariannol, bu i'r Bwrdd rhoi sylw i'r bum mlynedd nesaf a cham nesaf yn natblygiad CCG. Mae'r cynllun a gytunwyd ym mis Chwefror 2015 yn rhoi cyfle i'r Bwrdd adlewyrchu ac edrych i'r dyfodol ac wrth wneud hyn adolygwyd Gweledigaeth a Gwerthoedd y sefydliad.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Y Weledigaeth newydd sydd wedi ei hadolygu yw;

Bod yn flaenllaw wrth ddarparu tai o safon - gan gwrdd ag anghenion cwsmeriaid, a pharchu cymunedau.

Caiff y weledigaeth newydd ei hatgyfnerthu gan nifer o werthoedd craidd newydd;

- **Teg** - Gwneud penderfyniadau cyson a gwrthrychol sy'n hyrwyddo cydraddoldeb a pharchu amrywiaeth
- **Atebol** - Bod yn effeithiol a chymryd cyfrifoldeb am ein penderfyniadau a'r pethau rydym yn eu gwneud
- **Agored** - Bod yn onest a thryloyw yn bob dim 'rydym yn ei wneud
- **Arloesol** - Bod yn uchelgeisiol ac yn agored i syniadau a ffyrdd newydd o weithio
- **Cyfeillgar** - Bod yn hygyrch ac yn hawdd gweithio efo ni bob amser

Bydd y cynllun corfforaethol yn nodi strategaeth ar gyfer CCG am y 5 mlynedd nesaf a bydd yn pennu;

- y blaenoriaethau sydd i'w cyflawni gan y Bwrdd a staff,
- beth ydym yn buddsoddi ein hamser ac adnoddau yn ei ddarparu, a
- y fframwaith sy'n llywodraethu ein penderfyniadau a monitro ein cynnydd.

Mae'r Cynllun yn cynnwys set o bedwar thema allweddol a phedwar amcan;

- **Cwsmeriaid** - Ein bwriad yw cwrdd ag anghenion ein cwsmeriaid gan eu hannog i gymryd rhan i siapio sut cânt eu dylunio a'u darparu
- **Datblygiad a thwf** – Tyfu fel busnes i sicrhau hyfywedd hir dymor
- **Asedau** - Rheoli ein hasedau i gynnal eu gwerth ac uchafu incwm a sicrhau eu bod yn cwrdd ag anghenion cwsmeriaid
- **Cymunedau cynaliadwy** – Hybu Cymunedau Cynaliadwy drwy weithio mewn partneriaeth i ddarparu gwasanaethau effeithiol

Caiff y themâu a nodau hyn eu cefnogi gan 14 amcan manwl gyda'r cynllun yn ei gyfanrwydd yn cael ei gefnogi gan 6 egwyddor wedi eu dylunio i sicrhau ei fod yn cael ei gyflawni;

- **Cyllid a Llywodraethu**
- **Pobl a Thechnoleg**
- **Cyfathrebu**
- **Partneriaeth**
- **Gwerth am arian**
- **Iechyd, Diogelwch, Ansawdd a'r Amgylchedd (IDAA)**

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Bydd angen monitro cynnydd yn erbyn cyflawni'r cynllun drwy Fframwaith Rheoli Perfformiad adolygedig.

Adolygiad Ariannol

Asesiad Hyfywedd Ariannol

O dan adran 33A Deddf Tai 1996, mae gan Weinidog Cymru rym i reoleiddio LCC yng Nghymru o ran darpariaeth tai a materion sy'n ymwneud â llywodraethu a rheolaeth ariannol. Mae asesiadau rheolaethol a wneir yn dilyn dull o ganolbwyntio ar risg sy'n creu dyfarniad ar hyfywedd ariannol y Gymdeithas.

Yn dilyn adolygiad Gweinidog Cymru daethant i'r casgliad mai Dyfarniad Hyfywedd Ariannol CCG ar y 27 Chwefror 2015 oedd 'Pasio' gyda monitro rheolaethol agosach'. Caiff hwn ei ddiffinio fel;

"mae gan y Gymdeithas ddigon o adnoddau i fodloni ymrwymïadau busnes ac ariannol ar hyn o bryd ac yn y dyfodol ond mae angen gwaith monitro rheoleiddiol manylach mewn un neu fwy o feysydd er mwyn sicrhau bod hyfywedd ariannol yn parhau i fod yn gadarn."

Eglurwyd dyfarniad y Rheoleiddiwr fel â ganlyn;

- *Mae'r Gymdeithas wedi paratoi'r rhagolygon ariannol 30 mlynedd gan ddefnyddio cyfres resymol o dybiaethau. Fodd bynnag, mae'r tîm rheoleiddio yn bryderus gan fod gan y Gymdeithas lai o staff ar lefel swyddogion gweithredol.*

*Erbyn diwedd y flwyddyn ariannol roedd dau Gyfarwyddwr newydd wedi eu penodi (Cyfarwyddwr Adnoddau a Chyfarwyddwr Asedau ac Isadeiledd) gyda'r ddau yn dechrau yn eu rôl yn gynnar ym mlwyddyn ariannol 2015/16.

- *Mae gan CCG ddigon o gyfleusterau benthycu gwarantedig i ariannu'r gwariant a ragwelir ar gynnal a chadw a gwella eiddo, ac mae'n gallu creu digon o incwm i dderbyn ac ad-dalu benthyciadau o'r fath.*
- *Dengys rhagolwg 30 mlynedd y Gymdeithas y bydd y Gymdeithas yn gweithredu'n agos i'w chyfamodau yn y tymor byr i'r tymor canolig.*
- *Mae gan CCG ddigon o arian preifat i ariannu'r gwariant a ragwelir ar gynnal a chadw a gwella eiddo, ac mae'n gallu creu digon o incwm i dderbyn benthyciadau o'r fath.*

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Perfformiad Ariannol

Mae canlyniadau ariannol y bumed flwyddyn yn cymharu'n dda gyda phumed flwyddyn ein cynllun busnes gydag arian dros ben o weithgareddau cyffredin ar gyfer y flwyddyn yn £5.3m. Daw'r gweddill hwn ar ôl derbyn arian Dowry o £4.1m gan LIC.

Mae gan CCG asedau sefydlog pendant o £101.5m ar ddiwedd y flwyddyn sy'n gostau gwaith gwella wedi eu gwneud ers trosglwyddo, net grantiau cyfalaf sydd wedi eu derbyn. Roedd yna net atebolrwydd presennol o £11.24 ar ddiwedd y flwyddyn, yn bennaf oherwydd gwariant wedi cronni, £13.0m o fenthyciadau banc sy'n ad-daladwy yn ystod 2015/16 ac atebolrwydd ar gynllun pensiwn y llywodraeth leol i £2.8m. Roedd arian referniw ar ddiwedd y flwyddyn yn dod i £35.3m, a fydd yn cael ei gadw yn CCG i ariannu gwaith gwella yn y dyfodol.

Roedd balans benthyciadau yn £68.0m ar ddiwedd y flwyddyn a oedd yn cynnwys saith benthyciad sefydlog gyda chyfanswm o £55.0m sy'n ad-daladwy ym mis Hydref 2018 (£6m), Hydref 2021 (£5m), Ebrill 2031 (£5m), Ebrill 2032 (£8m) ac Ebrill 2034 (£15m) a £13.0 mewn benthyciadau cyfradd newidiol sy'n ad-daladwy yn ystod 2015/16. Cafodd y benthyciadau eu tynnu i lawr o dan gytundeb fenthyg gwerth £82.0m gyda Banc Barclays.

Asedau

Roedd yna fuddsoddiad sylweddol mewn gwaith gwella yn ystod flwyddyn gyda gwariant o £29.6m. Gyda £89.0m wedi ei wario yn ystod y pedair blynedd flaenorol mae'r gwariant yn cynrychioli tua 97% o'r gwariant a oedd wedi ei gynllunio ar gyfer pum mlynedd gyntaf gweithredu a oedd yn ofynnol er mwyn cyflawni rhaglen wella SATC cynhwysfawr CCG. Bydd y £3.6m sydd eto i'w wario er mwyn cyflawni SATC yn digwydd yn ystod chwe mis cyntaf 2015/16.

Rhenti

Bu i CCG weithredu polisi Llywodraeth Cymru ar Rent Tai Cymdeithasol yn 2014/15. Roedd hwn yn cymryd lle'r polisi gosod rhent blaenorol a oedd yn weithredol ers trosglwyddo'r stoc tai o'r Cyngor yn 2010. Mae'r polisi newydd yn pennu band rhent cyfartalog ar gyfer y Gymdeithas lle mae'n rhaid i wir rent cyfartalog ddisgyn o'i fewn. Mae cynyddiadau chwyddiant yn seiliedig ar Indecs Prisiau Defnyddwyr a 1.5% ond gall y Gymdeithas gynyddu rhent o £2 yr wythnos ar gyfer rhan o'r stoc neu'r stoc gyfan os caiff hyn ei weld yn ofynnol er mwyn ariannu ymrwymadau yn y cynllun busnes. Yn 2014/15, bu i wir rent cyfartalog godi o 5.36%. Roedd cyfanswm y rhent a godwyd yn ystod y flwyddyn yn dod i £25.26m.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Hawl i Brynu/Caffael

Mae'r Ddogfen Gynnig yn nodi bod tenantiaid sydd wedi trosglwyddo i CCG o Gyngor Gwynedd wedi cadw'r hawl i brynu eu cartrefi. Yn ystod y flwyddyn cwblhawyd 8 o werthiannau hawl i brynu, ac mae'r elw wedi ei gynnwys yng nghyfrifon refeniw 2014/15.

Nid oes gan y rhai sydd wedi dod yn denantiaid ers trosglwyddo'r un hawl i brynu ag sydd gan denantiaid sydd wedi trosglwyddo ond efallai y byddai ganddynt yr hawl i gaffael eu cartref sy'n seiliedig ar grant yn hytrach na gostyngiad. Hyd yn hyn, nid yw CCG wedi gwerthu unrhyw dŷ o dan yr hawl i gaffael.

Adolygiad Weithredol

Gyda phumed ben-blwydd CCG ar y gorwel yn fuan wedi diwedd Blwyddyn Ariannol 2014/15 a bod y Cynllun Corfforaethol newydd yn cael ei ddatblygu, mae'r Bwrdd wedi cael cyfle i adlewyrchu ac edrych ar y llwyddiannau ers trosglwyddo.

Yn strategol, roedd 2014/15 yn garreg filltir allweddol; mae CCG wedi magu gwreiddiau a datblygu a bellach mae mewn sefyllfa gadarn i symud ymlaen i'r cam datblygu nesaf.

Llwyddiannau allweddol a blaenoriaethau gweithredol 2014/15

Yn ystod y flwyddyn yr egwyddorion gweithredol a phrif lwyddiannau oedd;

- Cefnogi tenantiaethau cynaliadwy gan ganolbwyntio ar sicrhau bod y sefydliad a'n tenantiaid mewn lle da i wynebu heriau wrth gynnal incwm rhent oherwydd newidiadau i Ddiwygio Lles. Mae'r newidiadau hyn yn her i denantiaid a CCG fel busnes, fodd bynnag, mae dull o weithio rhagweithiol wedi ein galluogi i reoli'r effaith ac mae dangosyddion perfformiad incwm rhent yn parhau i fod yn iach.
- Sicrhau achrediad OHSAS 18001 ar gyfer Iechyd a Diogelwch ac ISO 9001 a 14001 ar gyfer Systemau Ansawdd a'r Amgylchedd o ran system Iechyd, Diogelwch, Ansawdd ac Amgylchedd (IDAA) integredig wedi ei ddylunio i alluogi'r gymdeithas reoli materion iechyd, diogelwch a'r amgylchedd yn well.
- Mae gweithio yn llwyddiannus gyda phartneriaid CCG wedi sicrhau cynnydd ar gyrraedd SATC erbyn 2015, ar y 31 Mawrth 2015 dyma'r nifer o waith sydd wedi ei gwblhau ers trosglwyddo;

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Elfen	Cyfanswm	Pasio	% Pasio	i gwblhau
Ystafell Ymolchi	6253	5989	95.78%	264
Drysau	6262	6057	96.73%	205
Trydanol	6253	5912	94.55%	341
Elfennau Allanol	5164	4063	78.68%	1101
Gwresogi	6253	5987	95.75%	266
Cegin	6253	5979	95.62%	274
To	5138	4583	89.20%	555
Ffenestri	5160	5157	99.94%	3

- Mae rhaglen wella SATC wedi parhau i ddarparu buddion economaidd lleol, ar ddiwedd Mawrth 2015 cyflogwyd 257 ar raglen wella SATC gyda 248 (96%) o ardal Gogledd Cymru, gan gynnwys 169 (66%) o Wynedd. Bu i'r Uned Recriwtio a Hyfforddiant wedi ei Dargedu barhau i weithio gyda'r contractwyr i sicrhau bod 24 o hyfforddai yn gweithio ar y rhaglen erbyn diwedd Mawrth 2015.
- Cynhyrchwyd Strategaeth Ddatblygu gyntaf CCG; mae'r strategaeth yn amlinellu'r dull o gychwyn ar raglen lle caiff twf ei reoli yn ofalus gyda'r bwriad o ddatblygu 225 o gartrefi newydd erbyn 2020 er mwyn ehangu'r dewis sydd at gael i gwrdd ag anghenion y gymuned. Caiff y Strategaeth ei gefnogi gan fframwaith clir ar gyfer rheoli risg a phroses gadarn ar gyfer cynllunio busnes a gallu ariannol.
- Ar ôl cymeradwyo'r Strategaeth Ddatblygu aethpwyd ati i'w gweithredu. Sicrhwyd caniatâd cynllunio ar gyfer 18 o gartrefi newydd ar dri safle, dau ym Maesgeirchen ym Mangor ac un ym Mhwllheli. Ar ôl sicrhau Grantiau Tai Cymdeithasol drwy Cyngor Gwynedd, roedd gwaith ar yr eiddo i fod i gychwyn yn fuan yn y flwyddyn ariannol newydd. Bydd y cartrefi yn cyrraedd lefel effeithiolrwydd tri Cod Cartrefi Cynaliadwy a safonau Diogel Drwy Ddyluniad
- Cynhaliwyd y bedwerydd Arolwg Boddhad Tenantiaid, roedd y canlyniadau yn dangos gwelliant parhaus mewn rhai meysydd allweddol gan ganolbwyntio ar feysydd gwella. Eto, roedd y canlyniadau yn llunio rhan allweddol o'r dystiolaeth a ddefnyddiwyd gan y Bwrdd ar gyfer ymarferiad Hunan Asesu sy'n cael ei rannu gyda'r Rheoleiddiwr.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

- Bu i'r Bwrdd unwaith eto dderbyn cydnabyddiaeth genedlaethol ar gyfer y model gaffael unigryw a ddatblygwyd fel rhan o'r rhaglen buddsoddi SATC yng Ngwobrau Caffael Cenedlaethol Cymru sy'n binacl Wythnos Caffael Cymru gan Sefydliad Astudiaethau Cystadleuaeth a Chaffael Prifysgol Bangor wedi ei gefnogi gan Lywodraeth Cymru. Mae'r gwobrau yn cydnabod a gwobrwyo rhagoriaeth mewn caffael cyhoeddus. Wedi ennill y Wobr Cyfraniad Pwysig llynedd, eleni bu i CCG ennill y wobwr Budd Cymunedol am ein gwaith o sicrhau bod cymunedau ar draws Gwynedd eleni yn buddio o waith sydd wedi ei wneud o dan y rhaglen fuddsoddi SATC.
- Bu i Gronfa Budd Cymunedol CCG cefnogi 29 sefydliad cymunedol i ddatblygu gwahanol brosiectau ar draws ardal Gwynedd - cyfanswm y grant a rannwyd oedd £212,875 sydd wedi bod o gymorth i sefydliadau ddenu buddsoddiad pellach o £2.6miliwn mewn ariannu cyfatebol ar gyfer prosiectau cymunedol.
- Mae CCG wedi parhau i gynhyrchu cyfres o bolisiau a gweithdrefnau strategol a gweithredol. Strategaethau allweddol a ddatblygwyd neu a gafodd eu hadolygu yn ystod y flwyddyn oedd Cyfathrebu, Caffael, Gwerth am Arian a Rheoli Tir.

Mae'r prif lwyddiannau hyn yn cyd fynd â Datblygiadau'r Dyfodol yn adroddiad y Bwrdd ar gyfer 2014/15.

Yn ystod y flwyddyn nesaf, bydd CCG yn ymdrechu i barhau gyda'r llwyddiannau ers trosglwyddo a chryfhau ymhellach fel sefydliad. Bydd sylw penodol yn cael ei roi i gychwyn gweithredu cynllun corfforaethol pum mlynedd y sefydliad drwy broses o newid a rheoli rhaglen.

Trosolwg o Lywodraethu a Rheoleiddio

Asesiad Rheoleiddio Cymdeithas Dai (HARA)

Mae Rhan 2 y Mesur Tai (Cymru) 2011 (y Mesur) sy'n ddiwygiad Rhan 1 y Ddeddf Tai 1996 yn rhoi pwerau i Weinidog Cymru reoleiddio LCC yng Nghymru. Mae'r mesur yn rhoi mwy o bwerau rheoleiddiol ac ymyrryd i'r Gweinidog.

Yn ystod camau olaf y flwyddyn, bu i Dîm Rheoleiddio Tai Llywodraeth Cymru gynnal Asesiad Rheoleiddiol ar ran Gweinidogion Cymru. Bwriad yr Asesiad Rheoleiddiol yw darparu dealltwriaeth i denantiaid, defnyddwyr gwasanaeth a rhanddeiliaid eraill o ba mor dda rydym yn perfformio, ar amser penodol yn erbyn canlyniadau cyflawni sy'n ymwneud â:

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

- Gwasanaethau landlord
- Llywodraethol
- Rheolaeth Gyllidol

Cynhaliwyd yr Asesiad Rheoleiddiol yn unol â dull yn seiliedig ar risg sydd wedi ei nodi yn y 'Fframwaith Rheoleiddio' a chanllawiau cysylltiol '*Improving the implementation of the Regulatory Framework: a risk based approach to regulation*' a '*Sector risks facing housing associations in Wales*'.

Mae'r Rheoleiddiwr yn defnyddio gwybodaeth sydd wedi ei dderbyn drwy gyswllt rheoleiddiol parhaus gyda CCG ynghyd â gwybodaeth sydd wedi ei ddarparu er mwyn creu barn reoleiddiol.

Rhagwelir derbyn yr adrodd yn y flwyddyn ariannol newydd.

Siarter Llywodraethu Da a Chod Llywodraethiant

Bu i'r Bwrdd barhau i ddilyn Siarter Llywodraethu Da Cartrefi Cymunedol Cymru (CCC) sydd wedi ei ddatblygu i ddangos ymrwymiad gweledol i lywodraethu da.

Ym mis Chwefror 2015, bu i CCC mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru lansio'r Cod Llywodraethiant. Er bod y Cod yn cwmpasu llawer iawn o'r hyn oedd yn y Siarter Llywodraethu Da yn ei gynnwys, mae'n cynnwys set o egwyddorion penodol a darpariaethau manwl oddi tanynt; amcan y Cod yw annog pob Cymdeithas i sicrhau'r safonau uchaf un o Lywodraethu.

Bydd y Bwrdd, dros y flwyddyn ariannol nesaf yn ceisio dangos cydymffurfiaeth â'r Cod drwy gyflawni'r cynllun gweithredu Llywodraethol a fydd o gymorth pellach i sicrhau strwythurau Llywodraethol cadarn.

Strwythur Bwrdd a Phwyllgorau

Mae rheolau CCG yn nodi bod angen deuddeg aelod ar y Bwrdd sy'n cynnwys pedwar tenant, pedwar enwebai o Lywodraeth Leol a phedwar aelod annibynnol, maent i gyd yn Gyfarwyddwyr Anweithredol i CCG. Daw'r aelodau o gefndiroedd amrywiol gan ddod a phrofiadau proffesiynol, masnachol a lleol i CCG. Mae aelodau'r Bwrdd Rheoli a'r Tîm Rheoli Gweithredol sydd wedi gwasanaethu yn ystod y flwyddyn wedi ei nodi ar dudalen 1.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Er mwyn galluogi'r Bwrdd i ganolbwyntio ar bolisi'r fframwaith a chyfeiriad strategol gyffredinol CCG, mae pedwar pwyllgor sydd â phwerau dirprwyedig wedi eu sefydlu er mwyn sicrhau'r gallu i graffu materion gweithredol yn fanylach, mae strwythur presennol y pwyllgorau yn cynnwys:

- Pwyllgor Archwilio
- Pwyllgor Cyllid
- Pwyllgor Gweithredol
- Pwyllgor Adnoddau Dynol & Chydnabyddiaethau

Caiff rôl a phwerau'r pwyllgorau eu diffinio yn y Rheolau Sefydlog.

Rhagwelir dros y flwyddyn ariannol nesaf y bydd y strwythur yn cael ei adolygu er mwyn sicrhau ei fod yn cefnogi gofynion CCG yn y dyfodol ac yn dangos ei fod yn cyd fynd â disgwyliadau sydd wedi eu hamlinellu yn y Cod Llywodraethiant.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Bwrdd

Mae Deddf Cymdeithas Gydweithredol a Budd Cymunedol yn gofyn bod y Bwrdd yn paratoi cyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi adlewyrchiad teg a gwir o sefyllfa'r Gymdeithas a'r hyn sydd gan y Gymdeithas yn warged am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r cyfrifon hyn mae gofyn i'r Bwrdd:-

- Dewis polisiau cyfrifo addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol a chall
- Nodi a yw safonau cyfrifo cymwys wedi eu dilyn
- Paratoi cyfrifon ar sail busnes gweithredol heblaw ei fod yn amhriodol.

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am gadw cofnod cywir o gyfrifo sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol, ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y Gymdeithas a'u galluogi i sicrhau bod y cyfrifon yn cydymffurfio â Deddfau Cymdeithas Gydweithredol a Chymdeithas Budd Cymunedol a Deddfau Tai. I bennu sut y mae cyfansymiau'n cael eu cyflwyno o fewn eitemau yn y cyfrif incwm a gwariant a'r fantolen, mae'r Bwrdd wedi ystyried cynnwys y trafodyn neu drefniant sydd wedi ei adrodd yn unol ag egwyddorion neu ymarferion cyfrifo derbyniol cyffredinol. Maent hefyd yn gyfrifol am warchod asedau'r Gymdeithas a gan hynny cymryd camau priodol i atal ac adnabod twyll neu anghysondebau eraill drwy sefydlu a chynnal system reoli foddhaol dros gofnodion cyfrifo'r Gymdeithas, daliadau arian parod a'i holl dderbyniadau a thaliadau.

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am strategaeth a fframwaith polisi'r Gymdeithas ond yn dirprwyo rheolaeth ddyddiol a gweithrediad i'r Prif Weithredwr ac uwch swyddogion eraill.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Fframwaith Datblygu'r Bwrdd

Mae Fframwaith Datblygu'r Bwrdd a fabwysiadwyd ym mis Mai 2013 yn cael ei weld fel elfen allweddol i alluogi'r Bwrdd barhau i ddarparu arweiniad strategol i'r sefydliad. Bydd y Fframwaith yn sicrhau bod CCG yn ymateb i ddisgwyliadau cynyddol a roir ar aelodau yn y dyfodol drwy ganolbwyntio ar faterion sy'n ymwneud â recriwtio i'r Bwrdd, gwerthuso, hyfforddiant a chynllunio olyniaeth.

Aelodaeth Cyfranddalwyr

Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd gan CCG gyfanswm o 48 o gyfranddalwyr a phob un ohonynt yn dal cyfran o £1 yn CCG. Gall cyfranddalwyr ddylanwadu gwneud penderfyniadau o fewn y Gymdeithas drwy'r eu hawl i bleidleisio yn y Cyfarfod Blynyddol; mae gan bob tenant yr hawl i wneud cais i fod yn gyfranddaliwr.

Mae'r Awdurdod Lleol yn cael un gyfran ar ran enwebai'r Awdurdod Lleol sydd ar y Bwrdd gyda gweddill aelodau'r Bwrdd yn gyfranddalwyr. Nid yw unrhyw un o'r uwch swyddogion yn dal unrhyw ddiddordeb yng nghyfalaf cyfranddaliadau'r Gymdeithas.

Rheolaeth Fewnol

Cyfrifoldeb cyffredinol y Bwrdd yw sefydlu a chynnal yr holl system reoli fewnol ac adolygu pa mor effeithiol ydyw.

Mae'r Bwrdd yn cydnabod na all unrhyw system reoli fewnol roi sicrwydd llwyr yn erbyn cam reoli materol neu gollod neu gael gwared â bob risg o anallu i gyrraedd amcanion busnes. Mae'r system reolaeth fewnol wedi ei chynllunio i reoli risgiau allweddol ac i roi sicrwydd rhesymol bod amcanion busnes sydd wedi eu cynllunio a chanlyniadau yn cael eu cyrraedd. Mae hefyd yn bodoli er mwyn rhoi sicrwydd rhesymol ynglŷn â pharatoi a dibynadwyedd ynglŷn â gwybodaeth ariannol a gweithredol a gwarchod asedau a diddordebau'r gymdeithas.

Wrth gwrdd â'i gyfrifoldebau, mae'r Bwrdd wedi mabwysiadu dull yn seiliedig ar risg gyda rheolaethau mewnol sydd wedi eu mewnosod o fewn y broses rheoli a llywodraethu arferol. Mae'r dull hwn yn cynnwys gwerthusiad rheolaidd o natur a maint risgiau y mae'r gymdeithas yn agored iddynt ac maent yn cyd fynd â chylchlythyr tai LIC RSL02/10: 'Rheoliadau Mewnol ac Adrodd.'

Mae'r broses sydd wedi ei mabwysiadu gan y Bwrdd wrth adolygu effeithiolrwydd systemau rheoli mewnol ynghyd â rhai o'r prif elfennau'r fframwaith reoli yn cynnwys:

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Adnabod a gwerthuso risgiau allweddol:

Mae Fframwaith Rheoli Risg CCG sydd wedi ei gytuno gan y Bwrdd yn ystod y flwyddyn ariannol yn amlinellu'r prosesau ynghlwm â Rheoli Risg yn amlinellu adnabod, dadansoddi a chymau sgorio ynghyd â sut mae risgiau yn cael eu monitro yn y sefydliad. Mae'r fframwaith yn cyfeirio at y tri lefel o risg, bod yn strategol, risgiau corfforaethol ac yn seiliedig ar y gwasanaeth.

Er mwyn sicrhau dull cyson o sgorio, mae'r matrices wedi ei ddatblygu fel rhan o'r fframwaith sy'n darparu offer cynhwysfawr ar gyfer asesu tebygolrwydd o risg yn codi'i ben ynghyd ag effaith risg o'r fath. Caiff y matrices sgorio effaith ei rannu i dri maes er mwyn sicrhau eglurder sef cost, amser ac effaith ansawdd.

Mae'r strategaeth yn rhoi darpariaeth ar gyfer adrodd risgiau yn rheolaidd i'r Pwyllgor Archwilio.

Caiff yr archwilio mewnol ei ddarparu gan gwmni o gyfrifwyr annibynnol ac maent yn dilyn rhaglen archwilio yn seiliedig ar risg ac maent yn adrodd yn uniongyrchol i'r Pwyllgor Archwilio.

Gweithdrefnau rheoli cyffredinol:

Mae'r Bwrdd yn cadw'r cyfrifoldeb am ystod ddiffiniedig o faterion yn ymwneud â materion strategol, gweithredol a chyllidol a materion cydymffurfio. Mae polisiau a gweithdrefnau yn ymdrin â materion fel awdurdod dirprwyedig, rhannu dyletswyddau, cyfrifo, rheolaeth trysorlys, iechyd a diogelwch, diogelu data ac ased ac adnabod ac atal twyll.

Systemau gwybodaeth ac adrodd am gyllid:

Mae gweithdrefnau adrodd am gyllid yn cynnwys creu cyllidebau manwl ar gyfer y flwyddyn i ddod, cynhyrchu cyfrifon rheoli manwl yn fisol a rhagolygon ar gyfer gwarged y flwyddyn ariannol ar gyfer gweddill y blynyddoedd. Caiff y rhain eu hadolygu yn fanwl gan y cyfarwyddwyr gweithredol a chânt eu hystyried a'u cymeradwyo gan y Pwyllgor Cyllid yn chwarterol (a chant eu gyrru ymlaen i'n harianwyr fel rhan o'r cytundeb fenthyg). Mae'r Pwyllgor Gweithredol hefyd yn adolygu dangosyddion perfformiad allweddol yn rheolaidd i asesu cynnydd tuag at gyrraedd yr amcanion busnes allweddol, targedau a chanlyniadau.

Monitro a gweithred cywiro:

Mae'r broses o reolwyr yn adrodd yn rheolaidd ar faterion rheoli yn rhoi sicrwydd i uwch reolwyr a'r Pwyllgor Archwilio. Mae hyn yn cynnwys gweithdrefn gadarn i sicrhau bod gweithred gywiro yn cael ei chymryd sy'n ymwneud ag unrhyw faterion rheoli mawr, yn enwedig y rhai a all gael effaith faterol ar ddatganiadau cyllidol a darparu ein gwasanaethau.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Mae'r fframwaith reolaeth fewnol ar broses rheoli risg yn ddarostyngedig i adolygiad rheolaidd gan Archwilwyr Mewnol sy'n adrodd i'r Pwyllgor Archwilio. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn ystyried rheolaeth fewnol a risg ym mhob un o'i gyfarfodydd yn ystod y flwyddyn, a bydd yn adolygu nifer o fapiau risg yn rheolaidd.

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn ymgymryd ag adolygiad blynyddol o effeithiolrwydd systemau rheoli mewnol ac mae wedi ystyried unrhyw newidiadau sydd eu hangen i gynnal effeithiolrwydd rheolaeth risg a'r broses reoli.

Mae'r Bwrdd yn cadarnhau fod yna broses barhaus ar gyfer adnabod a rheoli risgiau sylweddol sy'n wynebu'r Gymdeithas. Mae'r broses hon wedi bod yn ei lle ac yn cael ei hadolygu drwy gydol y flwyddyn hyd at ddyddiad yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon a chaiff ei adolygu'n rheolaidd gan y Bwrdd.

Datganiad Cydymffurfio

Mae'r Adolygiad Gweithredol a Cyllidol wedi cael ei baratoi yn unol â'r egwyddorion a nodir yn Para 33 a 34 yn SORP 2010 sydd wedi ei ddiweddarau ar gyfer darparwyr cofrestredig.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Adroddiad yr Archwiliwr Annibynnol i Aelodau Bwrdd

Cartrefi Cymunedol Gwynedd Cyf.

Rydym wedi archwilio'r datganiadau ariannol sy'n cynnwys y cyfrif incwm a gwariant, datganiad o gyfanswm arian a diffygion sydd wedi ei hadnabod, y fantolen, datganiad llif arian parod a'r nodiadau perthnasol. Mae'r datganiadau ariannol yma wedi eu paratoi o dan gonfensiwn cost hanesyddol a'r polisiau cyfrifo sydd wedi eu nodi ynddynt.

Mae'r fframwaith adrodd ariannol wedi ei ddefnyddio wrth eu paratoi yn ôl y gyfraith ac yn unol â Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (Cyfrifo Derbyniadwy Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Caiff yr adroddiad hwn ei baratoi ar gyfer aelodau'r Gymdeithas yn unig, fel corff, yn unol ag Adran 87 o'r Ddeddf Cwmnïau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014. Mae ein gwaith archwilio wedi ei wneud fel y gallwn gyflwyno i aelodau'r Gymdeithas y materion hynny y mae gofyn i ni eu hamlygu iddynt mewn adroddiad archwilwyr ac nid ar gyfer unrhyw ddiben arall. Cyn belled ag y mae'r gyfraith yn ei ganiatáu, nid ydym yn derbyn nac yn tybio cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw am y Gymdeithas ac aelodau'r Gymdeithas fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn neu am y farn yr ydym wedi ei greu.

Cyfrifoldebau Priodol y Bwrdd a'r Archwilydd

Fel caiff ei egluro yn ehangach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Bwrdd ar dudalen 8, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi barn wir a theg. Ein cyfrifoldeb yw archwilio a mynegi ein barn ar y datganiadau ariannol yn unol ag unrhyw gyfraith berthnasol a Safonau Archwilio Ryngwladol (DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn gofyn i ni gydymffurfio gyda Safonau Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol ar gyfer Archwilwyr.

Sgôp archwilio o'r datganiadau ariannol

Mae archwiliad yn cynnwys cael tystiolaeth am y ffigyrau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol sy'n ddigonol i roi sicrwydd nad yw'r datganiadau ariannol yn cynnwys unrhyw gam ddatganiadau materol, un ai drwy dwyll neu gamgymeriad. Mae hyn yn cynnwys asesiad o: a yw polisiau cyfrifo yn briodol i amgylchiadau'r Gymdeithas a'u bod wedi eu cymhwysu yn gyson a'u datgelu yn ddigonol; rhesymoldeb rhagamcanion cyfrifo sylweddol a wneir gan y Bwrdd; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol. Hefyd, rydym yn darllen yr holl wybodaeth ariannol a gwybodaeth sydd ddim yn ariannol yn yr Adroddiad Bwrdd er mwyn adnabod anghysondebau materol gyda'r datganiadau ariannol sydd wedi eu harchwilio. Os byddwn yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau materol neu anghysondebau rydym yn ystyried y goblygiad wrth lunio ein hadroddiad.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

Barn ar ddatganiadau ariannol

Yn ein barn ni mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi barn wir a theg o sefyllfa'r Gymdeithas ar y 31 Mawrth 2015 ac o'i incwm a'i wariant am y cyfnod a ddaeth i ben; a
- Wedi eu paratoi'n briodol yn unol â pholisi cyfrifo cydnabyddedig y Deyrnas Unedig.
- wedi eu paratoi yn unol â'r Ddeddf Cwmnïau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014, y Ddeddf Tai ac Adfywio 2008 a Gofynion Cyfrifo ar gyfer Penderfyniad Cyffredinol (Cymru) ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig 2009.

Materion lle mae angen i ni adrodd drwy eithriad

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd am y materion canlynol lle mae'r Ddeddf Cwmnïau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 yn gofyn i ni adrodd i chi os, yn ein barn ni:

- nad oes yna system reoli dros drafodion wedi ei gynnal; neu
- nad yw'r gymdeithas wedi cadw cofnodion cyfrifo cywir; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cyd fynd a'r llyfr cyfrifon; neu
- nid ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac eglurhad yr ydym ei angen ar gyfer ein harchwiliad.

Beever and Struthers

Chartered Accountants and Statutory Auditors

St George's House

215 – 219 Chester Road

Manchester

M15 4JE

Dyddiad 16 Medi 2015

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Cyfrif Incwm a Gwariant

Am y Flwyddyn 1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2015

	Nodiadau	2015 £'000	2014 £'000
Trosiant	2	29,721	27,999
Costau Gwerthredu	2	(22,114)	(20,520)
Gwarged Gweithredu		7,607	7,479
Gwarged ar Werthu Asedau Sefydlog		1,015	495
Llog Derbyniadwy ac Incwm Tebyg	4	128	21
Llog Taladwy a Chostau Tebyg	4	(3,413)	(2,231)
Gwarged ar Weithgareddau Cyffredin	5	5,337	5,764

Mae'r holl symiau yn ymwneud â gweithgareddau parhaus
Y gwargedion uchod yw'r gwargedion cost hanesyddol

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Datganiad o Gyfanswm Gwargedion neu Ddiffygion Cydnabyddedig

Am y Flwyddyn 1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2015

	Notes	2015	2014
		£'000	£'000
Gwarged am y Flwyddyn		5,337	5,764
Enillion (Colledion) Actiwariol	18	(1,729)	154
Cyfanswm Gwarged Cydnabyddedig am y Flwyddyn		3,608	5,918

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Mantolen Ar 31 Mawrth 2015

	Nodiadau	2015 £'000	2015 £'000	2014 £'000	2014 £'000
Asedau Sefydlog Cyffyrddadwy					
Cost Eiddo Tai llai Dibrisiant	6	100,903		79,985	
Grantiau Eraill	6	(815)		(815)	
			100,088		79,170
Asedau Sefydlog Cyffyrddadwy Eraill	7		1,397		1,566
			101,485		80,736
Asedau Cyfredol					
Dyledwyr (yn cynnwys Rhagdaliadau)	8	3,198		2,651	
Eiddo a Ddelir i'w Gwerthu		25		-	
Stoc	9	41		26	
Gwaith Mewn Llaw	10	7,725		3,608	
Arian yn y Banc ac Mewn Llaw	11	2,680		977	
			13,669		7,262
Rhwymedigaethau Cyfredol					
Credydwyr : Symiau Dyledus o Fewn Blwyddyn	12		(21,724)		(20,470)
Darpariaethau	13		(328)		-
Rhwymedigaethau Cyfredol Net yn eithrio (Rhwymedigaeth) Pensiwn			(8,383)		(13,208)
(Rhwymedigaeth) Pensiwn	18		(2,836)		(870)
Rhwymedigaethau Cyfredol Net yn Cynnwys (Rhwymedigaeth) Pensiwn			(11,219)		(14,078)
Credydwyr : Symiau Dyledus ar ôl fwy na Blwyddyn			(55,000)		(35,000)
ASEDAU NET			35,266		31,658
Cynrychiolir Gan:					
Cyfalaf Cyfran ddi-ecwiti	15		-		-
Cronfa Wrth Gefn Pensiwn	18		(2,836)		(870)
Cronfeydd Dynodedig	16		146		726
Cronfeydd Refeniw	16		37,956		31,802
			35,266		31,658

Mae'r datganiadau ariannol ar dudalennau 16 i 36 wedi eu cymeradwyo a'u hawdurdodi i'w rhannu gan y Bwrdd ar y 16 Medi 2015 ac wedi eu harwyddo ar ei ran gan:

 Claire Russell Griffiths – Cadeirydd

 Medwyn Hughes – Is-Cadeirydd

 Rhys Evans – Secretary

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Datganiad Llif Arian
Cyfnod wedi Diweddau 31 Mawrth 2015

	Nodiadau	2015	2015	2014	2014
		£'000	£'000	£'000	£'000
Mewnlif Arian Net o Weithgareddau			8,849		13,928
Enillion ar Fuddsoddiadau a Thrin Cyllid					
Llog Derbyniwyd		12		14	
Llog Talwyd		(3,413)	(3,401)	(2,231)	(2,217)
All-lif Arian Net o Enillion ar Fuddsoddiadau a Thrin Cyllid			5,448		11,711
Gwariant Cyfalaf					
Prynu ac Adeiladu Tai		(25,982)		(34,077)	
Prynu Asedau Sefydlog Eraill		(216)		(246)	
Grantiau Cyfalaf Derbyniwyd		1,245		120	
Gwerthu Tai		1,208		517	
Gwerthu Asedau Sefydlog Eraill		-	(23,745)	-	(33,686)
(All-lif) Net cyn Defnyddio Adnoddau Hylif ac Ariannu	21		(18,297)		(21,975)
Rheoli Adnoddau Hylif (Cynnydd) / Gostyngiad mewn Adneuon Byr Dymor				-	1,903
Ariannu					
Benthyciadau Derbyniwyd		37,000		19,000	
Benthyciadau Ad-dalwyd		(17,000)		-	
Mewnlif Net o Ariannu			20,000		19,000
Cynnydd / (Gostyngiad) Arian Parod			1,703		(1,072)

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

**Ailgymodi Gwarged Gweithredu i Fewnlif Arian Net o Weithgareddau
Gweithredu**

	2015	2014
	£'000	£'000
Gwarged Gweithredu	7,607	7,479
Dibrisiant Asedau Sefydlog Cyffwrddadwy	5,232	4,143
Grantiau Llywodraeth wedi eu Defnyddio yn ystod y Flwyddyn	(37)	-
Gwahaniaeth rhwng Codiant Pensiwn a Chyfraniadau Ariannol	353	267
Symudiadau Cyfalaf Gweithredu:		
Gostyngiad mewn Stoc	(15)	7
(Cynnydd) mewn Dyledwyr	(546)	(391)
(Cynnydd) mewn Gwaith		
Mewn Llaw	(4,118)	958
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Credydwyr	45	1,465
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Darpariaethau	328	-
Mewnlif Arian Net o Weithgareddau	8,849	13,928

Ailgymodi Llif Arian Net i Symudiad Net Dyled

	2015	2014
	£'000	£'000
Cynnydd / (gostyngiad) mewn Arian yn y Cyfnod	1,703	(1,072)
Mewnlif Arian o Newidiadau Mewn Dyled	(20,000)	(19,000)
Ail-lif Arian o Reoli Adnoddau Hylif	-	(1,903)
Symudiadau Mewn Dyledion Net yn y Cyfnod	(18,297)	(21,975)
Dyledion Net ar Cychwyn y Flwyddyn	(47,023)	(25,048)
Dyledion Net ar Diwedd y Flwyddyn	(65,320)	(47,023)

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Nodiadau ar y Datganiadau Ariannol

1. PRIF BOLISIÂU CYFRIFO

Mae Cartrefi Cymunedol Gwynedd wedi ei ymgorffori o dan Ddeddf Cwmnïau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 ac mae wedi cofrestru gyda Llywodraeth Cymru fel Darparwr Cofrestredig tai cymdeithasol.

Sail cyfrifo

Mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi yn unol â Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig a'r Datganiad i Ymarfer a Argymhelli: Cyfrifo gan Landlordiaid Cymdeithasol (wedi diweddarau yn 2010) y Deyrnas Unedig. Mae'r cyfrifon yn cydymffurfio â Gofynion Cyfrifo ar gyfer Dyfarniad Cyffredinol Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2009. Caiff y cyfrifon eu paratoi ar sail cost hanesyddol cyfrifo fel y maent wedi eu haddasu gan ailbrisiad buddsoddiadau.

Trosiant

Mae trosiant yn cynnwys:

- Rhent a thâl am wasanaeth sydd wedi ei dderbyn net tai gwag;
- Grantiau gan Lywodraeth Cymru;
- Ffioedd a
- Grantiau Refeniw

Asedau Sefydlog a dibrisiad

Mae'r Gymdeithas yn dibrisio ei eiddo tai yn unol â'r Datganiad o Ymarfer a gaiff ei Argymhell (Statement of Recommended Practice - SORP) "Cyfrifo gan Landlord Cymdeithasol Cofrestredig".

Caiff tai sy'n cael eu hadeiladu eu nodi ar gost a ni chant eu dibrisio. Cânt eu hail ddsbarthu fel tai ar gyflawniad ymarferol adeiladu.

Ni chaiff tir rhydd-ddaliol ei ddibrisio.

Caiff eiddo rhydd-ddaliol eu dibrisio gan gydran ar sail llinell syth dros fywydau economaidd defnyddiol amcangyfrifedig o'r categorïau cydran.

Bywydau economaidd defnyddiol ar gyfer cydrannau sydd wedi eu hadnabod yw fel â ganlyn:

Cydran	Blynyddoedd
Strwythur yr Adeilad	80 mlynedd
Toi	60 mlynedd
Ffenestri a Drysau	30 mlynedd
Gwres Canolog	20 mlynedd
Ceginau	15 mlynedd
Ystafell Ymolchi	25 mlynedd
Weirio Trydanol	30 mlynedd
Walïau a Gwaith Allanol Arall	50 mlynedd
Addasiadau Anabl	10 mlynedd

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Caiff dibrisiad ei godi dros fywyd economaidd defnyddiol disgwylieidig yn berthnasol i ystadau a thir eraill fel a ganlyn:

Ased	Blynyddoedd
Ffensio	40 mlynedd
Llwybrau	30 mlynedd
Draeniad	30 mlynedd
Meysydd Parcio	30 mlynedd
Golau Stryd	30 mlynedd

Caiff dibrisiad ei godi dros fywyd economaidd defnyddiol disgwylieidig asedau sefydlog eraill fel a ganlyn:

Ased	Blynyddoedd
Swyddfeydd	15 i 80 blwyddyn
Modurdai	30 i 60 blwyddyn
Siopau	15 i 80 blwyddyn
Cerbydau ac Offer	3 mlynedd
Offer TG	5 i 10 blwyddyn

Amhariad

Caiff adolygiadau amhariad ar eiddo tai eu gwneud yn flynyddol a bydd unrhyw amhariad mewn uned sy'n cynhyrchu incwm yn cael ei adnabod gyda chodi tâl ar y cyfrif incwm a gwariant. Caiff amhariad ei adnabod pan fydd uned sy'n cynhyrchu incwm yn uchafu ei wir werth posibl neu ei werth pan fydd yn cael ei ddefnyddio. Gall uned sy'n cynhyrchu incwm fod yn eiddo unigol, ond fel arfer mae'n cynnwys grŵp o eiddo lle gellir adnabod eu hincwm a gwariant ar wahân. Caiff adolygiadau amhariad eu gwneud ar asedau lle mae disgwyl i'w bywyd economaidd fod yn uwch na 50 mlynedd yn unol â Safon Adrodd Ariannol 11.

Grantiau'r Llywodraeth

Caiff grantiau'r llywodraeth a dderbynnir i'n cynorthwyo i ddatblygu neu fuddsoddi mewn eiddo eu trin fel â ganlyn:-

Caiff grantiau sydd wedi eu derbyn cyn 1 Ebrill 2014 eu netio oddi ar gost yr ased sy'n cael ei ddangos ar y fantolen a chaiff dibrisiad ei gyfrifo gan ddefnyddio gwerth net yr ychwanegiad.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Caiff grantiau a dderbynnir ar ôl 1 Ebrill 2014 eu trin yn unol â Datganiad o Arfer a gaiff ei Argymhell ar gyfer Darparwyr Tai Cymdeithasol 2014. Caiff yr ased ei ddangos ar y fantolen ar ei gost gros gyda'r dibrsiad blynyddol yn seiliedig ar y gost gros. Caiff y grant ei ddangos ar y fantolen fel incwm wedi ei ohirio a chaiff ei gredydu fel incwm i'r cyfrif Incwm a Gwariant dros gyfnod o amser, lle caiff y grant ei roi yn seiliedig ar fywyd economaidd defnyddiol yr eiddo neu gydran yn yr eiddo lle mae'r grant yn berthnasol.

Cynnal a Chadw

Mae costau atgyweirio a chynnal a chadw yn cael eu costio fel ac y maent yn codi ar sail gwaith sydd wedi ei wneud ar ddyddiad y fantolen.

Gweithredu prydlesau

Costau yn ymwneud â gweithredu prydlesau yn cael eu codi i'r cyfrif incwm a gwariant fel ac y maent yn codi.

Treth ar Werth

Mae'r gymdeithas wedi ei gofrestru ar gyfer TAW. Mae cyfran fawr o'i incwm gan gynnwys derbyniadau rhent wedi eu heithrio ar gyfer diben TAW. Lle nad yw TAW yn adferadwy, caiff y gwariant ar gyfer y cyfrifon gweithgaredd hyn eu dangos gan gynnwys TAW, gan eithrio gwariant atgyweiriadau mawr sy'n cael ei ddangos heb TAW. Mae'r gymdeithas wedi cymryd mantais o'r rhyddhad TAW sydd ar gael iddo.

Darpariaethau

Caiff darpariaethau eu hadnabod lle mae ansicrwydd yn bodoli ynglŷn ag amseriad neu faint y bydd ei angen i setlo rhwymedigaethau posib. Bydd unrhyw niferoedd a gaiff eu rhoi yn cael eu codi i'r cyfrif incwm a gwariant a'i gredydu i'r fantolen yn seiliedig ar rhagamcan oraf o rwymedigaethau y gymdeithas.

Pensiynau

Mae'r Gymdeithas yn gweithredu dau gynllun pensiwn:-

Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS), cynllun buddion diffiniedig wedi ei reoli gan Gyngor Gwynedd. Caiff cyfraniadau eu hasesu yn unol â chyngor actwari cymwysedig annibynnol. Caiff gwybodaeth benodol ynglŷn ag asedau, atebolrwydd, incwm a gwariant sy'n ymwneud â Chynllun LGPS eu datgelu yn unol â Safon Adrodd Ariannol Rhif 17 - Buddion Ymddeol

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Cynllun cyfraniad diffiniedig yw'r Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol (SHPS) sy'n cael ei reoli gan yr Ymddiriedolaeth Bensiynau. Caiff cyfraniadau eu codi i'r cyfrif Incwm a Gwariant yn seiliedig ar y taliadau sydd wedi eu gwneud i'r cynllun ar ffurf cyfraniadau cyflogwr.

Cronfa wrth gefn wedi ei ddynodi

Mae Cartrefi Cymunedol Gwynedd yn dynodi'r gronfa wrth gefn sydd wedi eu rhoi i'r neilltu ar gyfer defnydd sy'n eu hatal, yn ôl barn y Bwrdd, rhag cael eu gweld fel rhan o arian wrth gefn rhydd y Gymdeithas.

Tâl am Wasanaeth

Mae Cartrefi Cymunedol Gwynedd yn gweithredu tâl am wasanaeth sefydlog a newidiol ar sail cynllun ar gynllun mewn ymgynghoriad llawn â phreswylwyr. Lle bydd tâl am wasanaeth newidiol yn cael eu defnyddio mi fydd y tâl yn cynnwys gweddill neu ddiffyg ariannol o flynyddoedd blaenorol, gyda'r gweddill yn cael ei ddychwelyd i breswylwyr drwy dâl gostyngedig a'r diffyg yn cael ei adennill drwy dâl uwch. Hyd y bydd y rhain wedi eu dychwelyd neu eu hadennill, byddant yn cael eu nodi fel credydwy'r neu ddyledwy'r ar y fantolen falans.

Lle bydd gofyn am wariant cyfnodol gellir creu darpariaeth dros y blynyddoedd mewn ymgynghoriad â'r preswylwyr. Hyd y bydd y costau hyn wedi eu hachosi, mi fydd yr atebolrwydd yn aros yn y fantolen o fewn credydwy'r tymor hir.

Incwm cefnogi a chostau yn cynnwys incwm Cefnogi Pobl a chostau

Caiff incwm cytundeb Cefnogi Pobl (CP), gan Awdurdodau Gweinyddol eu cyfrif fel incwm CP yn nhrosiant nodyn 2. Caiff y costau cefnogi perthynol eu paru yn erbyn yr incwm hwn yn yr un nodyn.

Caiff tâl cefnogi sydd wedi eu cynnwys yn y rhent eu cynnwys yn yr incwm a gwariant gan lesu tai cymdeithasol nodyn 3 ac yna eu paru yn erbyn y costau perthnasol.

Cost ariannol benthyciad

Caiff y rhain eu dileu yn gyson dros fywyd y benthyciad dan sylw. Caiff y benthyciadau eu nodi yn y Fantolen ar gyfanswm y gwir enillion ar ôl fyrddodiad, gan ychwanegu cynyddiadau i gyfrif ar gyfer unrhyw gyfansymiau dilynol sydd wedi eu dileu. Pan fydd benthyciadau yn cael eu hadbrynu yn ystod y flwyddyn, caiff unrhyw gosb adbrynu ac unrhyw gostau mater cyllidol benthyciad perthnasol eu hadnabod yn y cyfrif incwm a gwariant yn y flwyddyn lle bu i'r adbryniad ddigwydd.

Trethiant

Mae gan y Gymdeithas statws elusennol ac felly nid yw'n rhwymedig ar gyfer Treth Gorfforaethol ar ei weithgareddau elusennol.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

2. TROSIANT, COSTAU GWEITHREDU, GWARGED GWEITHREDU

	Trosiant £'000	2015 Costau Gweithredu £'000	Gwarged Gweithredu £'000	Trosiant £'000	2014 Costau Gweithredu £'000	Gwarged Gweithredu £'000
GOSODIADAU TAI CYMDEITHASOL	29,371	(21,967)	7,404	27,618	(20,394)	7,224
GWEITHGAREDDAU TAI CYMDEITHASOL ERAILL						
Incwm Contract Cefnogi Pobl	120	(75)	45	127	(66)	61
GWEITHGAREDDAU TAI DDI CYMDEITHASOL						
Gosodiadau o Siopau a Thir Eraill	108	(32)	76	101	(27)	74
Gosod Modurdai i Ddi Denantiaid	122	(40)	82	153	(33)	120
CYFANSWM	29,721	(22,114)	7,607	27,999	(20,520)	7,479

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

3. INCWM A GWARIANT O OSODIADAU TAI CYMDEITHASOL

	2015			2014		
	Tai Cyffredinol £'000	Tai Cefnogaeth £'000	Cyfanswm £'000	Tai Cyffredinol £'000	Tai Cefnogaeth £'000	Cyfanswm £'000
INCWM						
Rhenti	(23,296)	(1,293)	(24,589)	(21,635)	(1,193)	(22,828)
Costau Gwasanaeth	(78)	(313)	(391)	(45)	(408)	(453)
Rhenti a Dderbynnir	(23,374)	(1,606)	(24,980)	(21,680)	(1,601)	(23,281)
Incwm Cytundebau Lefel Gwasanaeth	(61)	(4)	(65)	(61)	(4)	(65)
Grantiau Refeniw a Dderbynnir	(3,845)	(255)	(4,100)	(3,846)	(254)	(4,100)
Grantiau Cyfalaf wedi eu defnyddio	(30)	(7)	(37)	-	-	-
Incwm Eraill	(177)	(12)	(189)	(161)	(11)	(172)
CYFANSWM INCWM	(27,487)	(1,884)	(29,371)	(25,748)	(1,870)	(27,618)
GWARIANT						
Gwasanaethau	1,815	492	2,307	1,701	498	2,199
Rheolaeth	7,087	707	7,794	7,321	491	7,812
Cynnal a Chadw Rheolaeth	4,185	188	4,373	4,537	202	4,739
Gwaith Cynnal a Chadw wedi Cynllunio	2,467	1	2,468	1,726	13	1,739
Colledion Rhenti o Ddrwg Ddyledion	167	11	178	107	7	114
Dibrisiant o Eiddo Tai	4,611	236	4,847	3,705	86	3,791
CYFANSWM GWARIANT	20,332	1,635	21,967	19,097	1,297	20,394
GWARGED GWEITHREDU AR WEITHGAREDDAU GOSOD	(7,155)	(249)	(7,404)	(6,651)	(573)	(7,224)
Colledion Tai Gwag	940	41	981	956	143	1,099

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

4. LLOG SY'N DALADWY A LLOG DERBYNIADWY

a. Llog sy'n Daladwy a Thaliadau Tebyg	2015	2014
	£'000	£'000
Ar Benthyciadau	3,314	2,054
Ffioedd Diddefnydd	99	177
CYFANSWM	3,413	2,231

b. Llog Derbyniadwy ac Incwm Tebyg	2015	2014
	£'000	£'000
Ar Fuddsoddiadau	12	14
Dychwelyd Net ar Fuddsoddiadau Gronfa Bensiwn	116	7
CYFANSWM	128	21

5. GWARGED AM Y FLWYDDYN

	2015	2014
	£'000	£'000
Nodir y gwarged gweithredu ar ôl codi:		
Taliadau Archwilwyr Allanol – Gwaith Archwilio	16	17
Taliadau Prydlesu Gweithredu	341	263
Dibrisiant Tai	4,847	3,791
Dibrisiant Asedau Eraill	385	328

6. ASEDAU SEFYDLOG CYFFYRDDADWY (TAI)

	Eiddo Tai yn cael eu dal ar gyfer Gosod 2015 £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu 2015 £'000	Cyfanswm 2015 £'000
Cost			
Dechrau'r Flwyddyn	85,897	-	85,897
Gwarediadau	(201)	-	(201)
Ychwanegiadau	25,667	315	25,982
Trosglwyddo i Asedau Cyfredol	(27)	-	(27)
Cost Diwedd y Flwyddyn	111,336	315	111,651
Grant			
Dechrau'r Flwyddyn	815	-	815
Grant a dderbyniwyd	-	-	-
Grant ar Ddiwedd y Flwyddyn	815	-	815
Dibrisiant ac Amhariad			
Dechrau'r Flwyddyn	5,912	-	5,912
Gwarediadau	(9)	-	(9)
Trosglwyddo i Asedau Cyfredol	(2)	-	(2)
Cost am y Flwyddyn	4,847	-	4,847
Ar Ddiwedd y Flwyddyn	10,748	-	10,748
Gwerth Llyfr Net			
Diwedd y Flwyddyn	99,773	315	100,088
At Beginning of Year	79,170	-	79,170

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

7. ASEDAU SEFYDLOG CYFFYRDDADWY ERAILL

	Swyddfeydd	Cerbydau	Cyfrifiaduron, Dodrefn ac Offer Swyddfa	Cyfanswm 2015	Swyddfeydd	Cerbydau	Cyfrifiaduron, Dodrefn ac Offer Swyddfa	Cyfanswm 2014
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost								
Dechrau'r Flwyddyn	992	159	1,711	2,862	876	174	1,581	2,631
Ychwanegiadau	33	-	183	216	116	-	130	246
Gwarediadau	-	-	-	-	-	(15)	-	(15)
Cost Diwedd y Flwyddyn	1,025	159	1,894	3,078	992	159	1,711	2,862
Dibrisiant								
Dechrau'r Flwyddyn	111	159	1,026	1,296	69	173	717	959
Cost am y Flwyddyn	44	-	341	385	42	1	309	352
Gwarediadau	-	-	-	-	-	(15)	-	(15)
Ar Ddiwedd y Flwyddyn	155	159	1,367	1,681	111	159	1,026	1,296
Gwerth Llyfr Net								
Diwedd y Flwyddyn	870	-	527	1,397	881	-	685	1,566
Dechrau'r Flwyddyn	881	-	685	1,566	807	1	864	1,672

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

8. DYLEDWYR

	2015	2014
	£'000	£'000
Dyledwyr Taladwy o Fewn Blwyddyn:		
Dyledion Rhent a Chostau Gwasanaeth	1,405	1,136
Llai : Darpariaeth Dyledion Drwg ac Amheus	(685)	(628)
	720	508
Benthyciadau i Staff	1	3
Dyledwyr a Blaendaliadau Eraill	2,476	2,140
 CYFANSWM	 3,197	 2,651

9. STOC

	2015	2014
	£'000	£'000
Deunyddiau Uned Cynnal a Chadw	40	25
Talebau Buddion Staff	1	1
	41	26

10. GWAITH MEWN LLAW

	2015	2014
	£'000	£'000
Prif Contractwr SATC	7,726	3,608
	7,726	3,608

11. ADNEUON BANC AC ARIAN

	2015	2014
	£'000	£'000
Adneuon Banc		
Cyfrifon Cadw Mynediad ar Unwaith	2,599	942
Cyfrif Banc Cyfredol ac Arian Mewn Llaw	80	35
 CYFANSWM	 2,679	 977

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

12. CREDYDWYR : SYMIAU DYLEDUS O FEWN BLWYDDYN

	2015 £'000	2014 £'000
Symiau Dyledus o Fewn Blwyddyn:		
Credydwy'r Masnach	4,170	4,391
Croniadau ag Incwm Gohiriedig	2,819	2,400
Rhent ac Incwm Gwasanaeth A dderbyniwyd o Flaen Llaw	330	495
Grantiau a dderbyniwyd heb i Ddefnyddio	1,349	184
Arian a ddelir ar ran Tenantiaid	35	-
Amrywiol	21	-
Ad-daliadau Benthyciadau mewn un flwyddyn neu lai	13,000	13,000
CYFANSWM	21,724	20,470

13. DARPARIAETHAU

	Cytundebau Cyfalaf £'000	Tâl Colli Gwaith I Weithiwr £'000	Cyfanswm £'000
Ar y 1 Ebrill 2014	-	-	-
Darpariaethau yn y flwyddyn	300	28	328
Darpariaethau wedi eu rhyddhau	-	-	-
Ar y 31 Mawrth 2015	300	28	328

14. CREDYDWYR : SYMIAU DYLEDUS AR ÔL MWY NA BLWYDDYN

	2015 £'000	2014 £'000
Benthyciadau sydd ddim yn ad-daladwy drwy randaliadau		
Rhwng 1 a 2 Flynedd	-	-
Rhwng 2 a 5 Mlynedd	6,000	6,000
Dros 5 Mlynedd	49,000	29,000
CYFANSWM	55,000	35,000

Mae gan Gartrefi Cymunedol Gwynedd gytundeb benthycg hyd at £82m gyda'i arianwyr.

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

15. CYFALAF CYFRAN DDI-ECWITI

	2015
	£
Cyfrannu £1 yr un wedi'u talu'n llawn a'u dyroddi ar par	
Ar 1 Ebrill 2014	49
Cyfrannau Dyroddwyd yn y Flwyddyn	4
Ymddiswyddiadau yn ystod y Flwyddyn	(5)
	48
Ar 31 Mawrth 2015	48

16. CRONFEYDD

	Cronfa Wrth Gefn Pensiwn £'000	Cronfeydd Dynodedig £'000	Cronfeydd Refeniw £'000	Cyfanswm £'000
Balans ar 1 Ebrill 2014	(870)	726	31,802	31,658
Trosglwyddo yn y Flwyddyn	(237)	(580)	817	-
Colledion Actiwariol am y Flwyddyn	(1,729)	-	-	(1,729)
Gwarged am y Flwyddyn	-	-	5,337	5,337
Balans at 31 Mawrth 2015	(2,836)	146	37,956	35,266

17. YMRWYMIADAU CYFALAF

	2015	2014
	£'000	£'000
Gwariant cyfalaf sydd wedi ei contractio ond nad yw wedi ei gynnwys yn y gyfriflen ariannol	5,561	13,465
Gwariant cyfalaf sydd wedi ei awdurdodi gan y pwyllgor o reolwyr ond nad yw wedi ei contractio eto	0	1,515
CYFANSWM	5,561	14,980
	2015	2014
	£'000	£'000
Mae Cartrefi Cymunedol Gwynedd yn disgwyl ariannu'r ymrwymadau yma trwy:		
Cyfleusterau Benthyciad	5,561	14,980
CYFANSWM	5,561	14,980

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

18. PENSIWN

Mae'r Gymdeithas yn gweithredu dau gynllun pensiwn:

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS)

Mae'r Gymdeithas yn rhan o gynllun pensiwn Cyngor Gwynedd sy'n gynllun buddion wedi ei ddiffinio wedi ei seilio ar gyflog pensiynadwy terfynol. Bu i rai o weithwyr y Gymdeithas gymryd rhan yn y cynllun cyn i'r trosglwyddo ddigwydd ac fel y cyfryw bu i asedau ac atebolwydd sydd i'w priodoli i'r unigolion eu hadnabod ar ddyddiad trosglwyddo h.y. 12 Ebrill 2010. Fel rhan o'r gytundeb trosglwyddo, roedd atebolwydd am gyfran y ddyled y gellir ei briodoli i'r gweithwyr hyn sy'n perthyn i'r cyfnod cyn trosglwyddo yn gorffwys ar Cyngor Gwynedd.

Mae'r enillion a'r colledion sydd wedi eu hadnabod gan y Gymdeithas felly yn ymwneud yn gyfan gwbl â'r cyfnod trosglwyddo.

Bu i'r prisiant diweddaraf gael ei wneud ar y 31 Mawrth 2013 ac mae wedi ei ddiweddarau gan actwari annibynnol i'r cynllun i gymryd gofynion FRS17 i ystyriaeth er mwyn asesu atebolwydd y gronfa ar 31 Mawrth, 2014. Caiff atebolwydd eu prisio ar sail actwari gan ddefnyddio dull uned rhagamcan sy'n asesu atebolwydd y dyfodol i'w gwerth presennol. Cyfraniad y Gymdeithas o 1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2015 oedd 16.4% (18.5% yn 2013/14) o dâl pensiynadwy'r aelodau.

Y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actwari cymwysedig annibynnol wrth adnewyddu'r prisiant diweddaraf o'r gronfa ar gyfer defnydd FRS17 oedd:

Disgwyliad Bywyd Cyfartalog yn 65 oed	Dynion	Merched
Pensiynwyr Presennol	22.0 mlynedd	24.0 mlynedd
Pensiynwyr y Dyfodol	24.4 mlynedd	26.6 mlynedd
	% per annum	% per annum
	2015	2014
Cyfradd Cynnydd Pensiwn	2.5%	2.9%
Cyfradd Codiad Cyflog	4.4%	4.7%
Dychweliad Disgwyliedig ar Asedau	3.3%	5.9%
Cyfradd Gostyngiad	3.3%	4.3%

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

	% per annum	Market Value	% per annum	Market Value
	2015	2015	2014	2014
		£'000		£'000
Dychweliad Disgwyliedig ar Asedau				
Ecwiti	3.3	8,862	6.6	6,904
Bond	3.3	1,677	3.9	1,419
Eiddo	3.3	1,198	4.8	946
Arian Parod	3.3	240	3.7	189
		11,977		9,458

Cafodd y cyfansymiau canlynol eu mesur yn unol â gofynion FRS17:

	2015	2014
	£'000	£'000
Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr	11,977	9,458
Gwerth Presennol o'r Rhwymedigaeth Budd Diffiniedig	(14,813)	(10,328)
Cyfanswm (Ymrwymiad) / Ased y Cynllun	(2,836)	(870)

Mae'r symudiad yn y gwarged net fel a ganlyn:

	2015	2014
	£'000	£'000
Cyfraniadau'r Cyflogwr	1,009	1,222
Costau Gwasanaeth Cyfredol	(1,347)	(1,320)
Costau Gwasanaeth Blaenorol	(15)	(124)
Cwtogiadau	-	(45)
Costau Llog	(479)	(400)
Enillion disgwyliedig ar Asedau'r Cyflogwr	595	407
Enillion / (Colledion) Actiwariol	(1,729)	154
Symudiad yn y Flwyddyn	(1,966)	(106)
	2015	2014
	£'000	£'000
Ased Net ar Ddechrau'r Flwyddyn	(870)	(764)
Symudiad yn y Flwyddyn	(1,966)	(106)
Asedau / (Ymrwymiad) Net ar Diwedd y Flwyddyn	(2,836)	(870)

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol (SHPS)

Bu i'r Gymdeithas agor Cynllun Cyfraniad Diffiniedig ym mis Mai 2014. Ar y 31 Mawrth 2015, roedd yna 8 aelod yn cyfrannu at y cynllun. Bu i 5 aelod arall ymuno i gychwyn ond bu iddynt optio allan wedyn.

Cyfanswm cyfraniad y cyflogwr yn ystod y flwyddyn oedd £6,415

Gan mai dim ond cynllun cyfraniad diffiniedig y mae'r Gymdeithas yn ei weithredu, mae ei atebolrwydd yn gyfyngedig i werth y cyfraniadau a gaiff eu gwneud.

19. TÂL CYFARWYDDWYR

	2015	2014
	£	£
Tâl cyfanredol wedi ei dalu neu ei dderbyn gan Gyfarwyddwyr nad ydynt yn weithredol a chyn Gyfarwyddwyr.		-
Y tâl cyfanredol wedi ei dalu neu wedi ei dderbyn gan Gyfarwyddwyr gweithredol a chyn Gyfarwyddwyr	181,301	327,831
Tâl wedi ei dalu i'r Cyfarwyddwr a gaiff ei dalu fwyaf ac eithrio cyfraniadau pensiwn:	112,200	110,000
Y swm cyfanredol o unrhyw iawndal sydd wedi ei dalu i Gyfarwyddwyr neu gyn Gyfarwyddwr yn ystod y cyfnod cyfrifo.	-	39,625
Swm cyfanredol pensiynau Cyfarwyddwyr neu gyn Gyfarwyddwyr, ac eithrio swm sy'n daladwy o dan gynllun pensiwn wedi ei ariannu'n briodol	-	-
Swm cyfanredol o unrhyw ystyriaeth sy'n daladwy neu a ddylid ei dderbyn gan drydydd parti am wneud ar gael gwasanaeth gan Gyfarwyddwr	91,041	38,070

Mae'r Prif Weithredwr yn aelod cyffredin o'r cynllun pensiwn. Mae pensiwn y Prif Weithredwr yn gynllun budd diffiniedig wedi ei ariannu gan y cyflogwr a'r gweithiwr. Nid oes yna unrhyw delerau arbennig. Nid oes yna drefniadau pensiwn ychwanegol.

Caiff Cyfarwyddwyr eu diffinio fel aelodau o'r Bwrdd, y Prif Weithredwr ac unrhyw berson arall sy'n aelod o'r Tîm Rheoli Gweithredol neu gyfatebol.

20. GWYBODAETH GWEITHWYR

	2015	2014
Mae'r cyfartaledd o staff cyflogwyd yn ystod y flwyddyn, dangosir fel cyfwerth llawn amser (37 awr yr wythnos), yn:	Nifer	Nifer
Staff Swyddfa	192	187
Gweithiwr Llaw	58	66
Wardeiniaid, Gofalwyr a Glanhawyr	8	11
CYFANSWM	258	264

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

	2015 £'000	2014 £'000
Cyfllogau	7,075	7,509
Costau Yswiriant Gwladol	502	513
Costau Pensiwn	997	1,203
CYFANSWM	8,574	9,225

21. NODIADAU DATGANIAD LLIF ARIAN

Dadansoddiad o Newid Mewn Dyled Net

	Ar 1 Ebrill 2014 £'000	Llif Arian £'000	Ar 31 Mawrth 2015 £'000
Arian yn y Banc ac Mewn Llaw	977	1,703	2,680
Dyledion Taladwy Mewn Llai na Blwyddyn	(13,000)	0	(13,000)
Dyledion Taladwy Mewn Mwy na Blwyddyn	(35,000)	(20,000)	(55,000)
Adneuon Banc	0	0	0
CYFANSWM	(47,023)	(18,297)	(65,320)

22. PRYDLESI

Ar y 31 Mawrth 2015 roedd gan y Gymdeithas ymrwymïadau blynyddol o dan brydlesau gweithredu fel a ganlyn:

	2015 £'000	2014 £'000
Prydlesi Tir ac Eiddo yn dod i ben:		
Prydlesi'n dod i ben o fewn blwyddyn	5	5
Prydlesi'n dod i ben rhwng dwy a pum mlynedd	133	128
Prydlesi'n dod i ben ar ôl mwy na phum mlynedd	-	-
	138	133
Erail yn dod i ben:		
Dod i ben o fewn blwyddyn	44	86
Dod i ben rhwng dwy a pum mlynedd	220	24
Dod i ben ar ôl mwy na phum mlynedd	-	-
	264	110
	402	243

CARTREFI CYMUNEDOL GWYNEDD CYF
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN WEDI DIWEDDU 31 MAWRTH 2015

23. STATWS TRETHIAD

Mae gan y Gymdeithas statws elusennol.

24. UNEDAU

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014
O dan reolaeth yn ystod y flwyddyn		
Tai	5,876	5,896
Tai Cefnogol	389	389
	<u>6,265</u>	<u>6,285</u>

25. TRAFODION PARTI PERTHYNOL

Mae'r Bwrdd yn cynnwys 4 Cynghorydd, 4 Tenant a 4 Aelod Annibynnol

Mae gan bob aelod sydd yn denant gytundeb sicrwydd tenantiaeth wedi ei ddiogelu arferol ac nid oeddynt yn gallu defnyddio eu statws i gael unrhyw fantais.

Caiff pob trafodyn a wneir gyda Chyngor Gwynedd eu gwneud hyd braich mewn telerau masnachol arferol ac ni allant ddefnyddio eu safle er mantais iddynt.